

WEB DESIGN

LAYOUT

CONTENT

Udhëzime për përpunimin e Web-faqeve të Aksesueshme

**CARITAS
KOSOVA**

Udhëzime për Krijimin e Prezantimeve të Aksesueshme në Web-site

Përgatitur:

Caritas Kosova

www.caritaskosova.org / +383 (0) 290 328 110

info@caritaskosova.org

Adresa: Rr. Shën Nënë Tereza Nr. 3/Kisha Katolike
70000 Ferizaj, Kosovë

Prizren, Tetor 2023

PËRMBAJTJA

- 1 HYRJE
- 2 KUADRI LIGJOR
- 3 STANDARDIZIMI
- 7 TEKNOLOGJITË NDIHMËSE
- 9 KONTRASTI I NGJYRAVE
- 11 NGJYRAT
- 12 PËRDORSHMËRIA E TASTIERËS
- 14 TEKSTE ALTERNATIVE (ATRIBUTET ALT)
- 16 HTML SEMANTIKE
- 19 MATERIALET VIDEO
- 21 ANIMACIONE
- 22 MATERIALET AUDIO
- 23 TEKSTE
- 25 DOKUMENTET
- 26 CAPTCHA
- 27 SHITESAT E AKSESUESHMËRISË
- 28 TESTIMI I AKSESUESHMËRISË
- 28 LISTA KONTROLLUESE

PREZANTIMI

Sipas të dhënave të fundit, llogaritet se në Kosovë jetojnë rreth 150 mijë persona me aftësi të kufizuara. Ky numër mund të ndryshojë sepse përkufizimet e aftësisë së kufizuar të përdorura në kërkime përfshijnë një gamë të gjerë dëmtimesh fizike, shqisore, intelektuale dhe mendore. Personat me aftësi të kufizuara përbëjnë një pjesë të konsiderueshme të popullsisë së Kosovës, dhe përfshirja dhe aksesimi i tyre në aspekte të ndryshme të jetës, duke përfshirë arsimin, punësimin, kujdesin shëndetësor dhe teknologjitë dixhitale, përbëjnë një sfidë të rëndësishme shoqërore.

Dixhitalizimi i shoqërisë kërkon gjithashtu zhvillimin e faqeve të internetit dhe shërbimeve të aksesueshme për personat me aftësi të kufizuara. Shërbimet e aksesueshme të internetit dhe prezantimet në internet kontribuojnë në përfshirjen e personave me aftësi të kufizuara në botën dixhitale, duke u ofruar atyre akses të barabartë në informacion, produkte dhe shërbime si ata pa aftësi të kufizuara. Kjo zvogëlon hendekun midis personave me aftësi të kufizuara dhe pjesës tjetër të popullsisë. Aksesueshmëria në faqet e internetit promovon barazinë sociale, duke siguruar që njerëzit me aftësi të kufizuara të mos përjashtohen ose diskriminohen për shkak të kufizimeve të tyre fizike, shqisore ose njohëse. Të gjithë njerëzit duhet të kenë mundësi të barabarta për të aksesuar informacionin dhe për të përdorur burimet online.

Përveç arsyeve njerëzore, faqet e internetit të aksesueshme kanë edhe përfitime biznesi. Personat me aftësi të kufizuara përbëjnë një pjesë të konsiderueshme të popullsisë globale dhe faqet e internetit të krijuara me aksesueshmërinë në mendje u mundësojnë kompanive të zgjerojnë audiencën e tyre të synuar dhe të tërheqin përdorues të rinj. Aksesueshmëria përmirëson gjithashtu përvojën e përdoruesit për të gjithë, gjë që mund të rrisë kënaqësinë e përdoruesit dhe besnikërinë ndaj markës.

Për më tepër, krijimi i faqeve të internetit të aksesueshme nxit përparimin teknologjik dhe inovacionin. Kërkesa që faqet e internetit të jenë të aksesueshme inkurajon zhvillimin e zgjidhjeve, mjeteve dhe praktikave të reja teknologjike që lehtësojnë aksesin në informacion për personat me aftësi të kufizuara, si dhe për të gjithë popullsinë.

Bazuar në sa më sipër, është e qartë se aksesimi në uebsajt për personat me aftësi të kufizuara promovon përfshirjen, barazinë, pajtueshmërinë ligjore, avantazhet e biznesit dhe avancimin teknologjik.

KORNIZA LIGJORE

Me vendimin numër 05/144 të datës 22.08.2012 të Qeverisë, është aprovuar Strategjia Nacionale për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Republikën e Kosovës 2013-2023 dhe si rrjedhojë bazuar në këtë strategji janë hartuar Plane të Veprimit. Në kuadër të kësaj strategjie është hartuar edhe Plani i Veprimit për të drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar 2021-2023, plani i tretë me radhë i cili përfshinë periudhën tre vjeçare të zbatimit dhe njëherit përmbyll dekadën dhjetë vjeçare të zbatimit të Strategjisë Nacionale për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Republikën e Kosovës 2013-2023. Objektivi që synohet të arrihet përmes këtij Dokumenti është vazhdimësia e politikave të monitorimit dhe zbatimit sa i përket synimeve dhe prioriteteve të vëna në Strategjinë Nacionale për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Republikën e Kosovës 2013-2023.

Bazuar në Planin Nacional të Veprimit , objektiva Strategjike 5: Krijimi i kushteve të barabarta në qasje, informim, komunikim, pjesmarrje si dhe në krijimin apo vendosjen e një sistemi të unifikuar të të dhënave për Personat me Aftësi të Kufizuara. Qeveria e Republikës të Kosovë , përkatsisht zyra për qeverisje të mirë ka ndërmarr disa hapa me qëllim krijimin e kushteve për qaje të barabartë në komunikim: 1.1.Aktivitetet vetëdijësuese me këtë komunitet, respektivisht takime me OJQ-të që paraqesin interesat e personave me aftësi të kufizuara, me theks të veçantë integrimi dhe punësimi i personave me aftësi të kufizuara, 1.2.Punëtori e organizuara për OJQ-të për personat me aftësi të kufizuar, 1.3 Fushatë vetëdijësuese mbi grante në bujqësi për personat me aftësi të kufizuara dhe prindërit e fëmijëve PAK, MBPZHR, 1.4.Promovimi i të drejtave të personave me aftësi të kufizuar në zonat rurale për mundësinë e aplikimit të subvencioneve të grante, 1.5 Promovimi, bashkëpunimi dhe avancimi i të drejtave të Personave me Aftësi të Kufizuar në komuna, 1.6.Promovimi i të drejtave të njeriut në komuna/ PAK. Përfshirja PAK plotësisht në jetën shoqërore me kushte të barabarta si të gjithë, 1.7 Themelimi /fuqizimi i Komitetit Konsultativ për Persona me Aftësi të Kufizuar, 1.8 Fushatë informuese për ofrimin e Ndhmës Juridike Falas tek organizatat e personave me aftësi të kufizuara, 1.9 Hartimi i Planit Komunal të Veprimit për Persona me Aftësi të Kufizuar në komuna.

Megjithatë, me gjithë hapat e ndërmarr në promovim të përfshirjes së barabartë, Strategjia Nacionale/Plani i Veprimit nuk parasheh aktivitete specifike për komunikimin e lehtë apo të aksesueshem si aktivitet specifik.

STANDARDIZIMI

Standardet e aksesueshmërisë në web janë udhëzime dhe rregulla të aplikuara gjatë hartimit dhe zhvillimit të faqeve të internetit për të siguruar aksesin e tyre për personat me aftësi të kufizuara. Këto standarde përcaktojnë specifikimet teknike dhe udhëzimet për krijimin e përmbajtjes së internetit që është lehtësisht e kuptueshme, e lundrueshme dhe e përdorshme nga të gjithë, pavarësisht nga aftësitë e tyre. Këto standarde luajnë një rol kyç në sigurimin e aksesit në websajt për personat me aftësi të kufizuara dhe ndihmojnë organizatat, projektuesit dhe zhvilluesit në krijimin e përmbajtjes dixhitale të aksesueshme dhe gjithëpërfshirëse. Është e rëndësishme të theksohet se këto standarde përditësohen rregullisht për të vazhduar me përparimet teknologjike dhe kërkesat e reja të aksesueshmërisë.

Standardet më të rëndësishme përfshijnë:

- 1. WCAG – Udhëzimet për aksesueshmërinë e përmbajtjes në web:** WCAG përfshin një grup udhëzimesh të krijuara nga World Wide Web Consortium (W3C), një organizatë ndërkombëtare që merret me standardet e internetit. WCAG ofron udhëzime të hollësishme se si ta bëjnë përmbajtjen e internetit të aksesueshme për individët me lloje të ndryshme të aftësive të kufizuara. Standardi aktual i vlefshëm është WCAG 2.1.
- 2. EN 301 549 – Kërkesat Evropiane të Aksesueshmërisë për Produktet dhe Shërbimet e TIK-ut.** EN 301 549 është një standard evropian që përcakton kërkesat e aksesueshmërisë për teknologjitë e informacionit dhe komunikimit (TIK). Ai zbatohet për lloje të ndryshme të produkteve dhe shërbimeve, duke përfshirë faqet e internetit. Standardi është zhvilluar për të siguruar përputhjen me Direktivën Evropiane për Aksesueshmërinë e Web-sajteve dhe Aplikacioneve Mobile.
- 3. ISO/IEC 40500:2012 – Teknologjia e informacionit – Udhëzimet për aksesueshmërinë e përmbajtjes në ueb të W3C (WCAG) 2.0.** W3C 2.0 është një standard ndërkombëtar që miraton udhëzimet WCAG 2.0. Ai ofron udhëzime për aksesueshmërinë e përmbajtjes së internetit dhe shërben si referencë në shumë vende në mbarë botën.

4. Standardi Evropian EN 301 549 V3.1.1 Kërkesat e aksesueshmërisë për produktet dhe shërbimet e TIK. Ky është një version i ri i standardit evropian që fokusohet në aksesueshmërinë e produkteve dhe shërbimeve të TIK-ut. Ai përfshin kërkesat teknike dhe udhëzimet për aksesueshmërinë e faqeve të internetit dhe produkteve dhe shërbimeve të tjera të TIK-ut.

WCAG – Udhëzime për aksesueshmërinë e përmbajtjes në web

Qëllimi i udhëzimeve të **WCAG** është të bëjë përmbajtjen e internetit të kuptueshme, të lehtë për t'u naviguar dhe përdorur për të gjithë përdoruesit, pavarësisht nga kufizimet fizike, shqisore, njohëse ose intelektuale. Ato bazohen në katër parime themelore të aksesueshmërisë: perceptueshmëria, funksionueshmëria, kuptueshmëria dhe qëndrueshmëria.

Këto udhëzime përcaktojnë nivelet e aksesueshmërisë nga **A (niveli bazë)** në **AA (niveli i ndërmjetëm)** në **AAA (niveli më i lartë)**, duke lejuar përmirësime graduale në aksesueshmërinë e faqeve të internetit. Standardet WCAG mbulojnë aspekte të ndryshme të aksesueshmërisë, duke përfshirë specifikimet teknike për kodimin **HTML**, **CSS** dhe **JavaScript**, përdorimin e duhur të etiketave, kontrastin e duhur të ngjyrave, përshtatshmërinë për pajisje të ndryshme dhe mbështetjen për teknologjitë ndihmëse.

Perceptueshmëria siguron që përmbajtja tekstuale mund të paraqitet në modalitete të ndryshme të perceptimit, të tilla si leximi, dëgjimi ose përvoja prekëse.

Funksionaliteti siguron që përdoruesit të mund të përdorin me sukses elementët dhe funksionalitetet ndërvepruese në një faqe interneti. Ndër të tjera, kjo përfshin objektiva mjaft të mëdhenj me prekje, hyrje të vendosura mirë dhe elementë navigimi.

Kuptueshmëria synon të sigurojë që përdoruesit mund të kuptojnë dhe interpretojnë lehtësisht informacionin në një faqe interneti. Kjo përfshin titujt e qartë, strukturën, formatimin dhe përdorimin e gjuhës në një mënyrë të kuptueshme.

Qëndrueshmëria do të thotë që një faqe interneti duhet të jetë teknikisht e fortë dhe e interpretuar saktë nga shfletues të ndryshëm, lexues të ekranit dhe mjete të tjera ndihmëse.

Secili prej këtyre artikujve ka udhëzimet e veta të detajuara dhe kërkesat teknike, të cilat mund të gjenden në vetë standardin.

Udhëzimet e mëparshme (1995-1998)

Udhëzimet e para për aksesin në web u hartuan dhe u publikuan nga Gregg Vanderheiden në janar 1995.

Në vitet në vijim, më shumë se 38 udhëzime të ndryshme të aksesueshmërisë dolën nga autorë dhe organizata të ndryshme. Ato u konsoliduan në Udhëzimet e Unifikuara të Aksesueshmërisë në Ueb, të përpiluara në Universitetin e Wisconsin-Madison. Versioni 8 i Udhëzimeve të Unifikuara të Aksesueshmërisë në Ueb, botuar në 1998, shërbeu si pikënisje për WCAG 1.0.

Versioni 1 (1999-2000)

WCAG 1.0 u botua dhe u bë një rekomandim i W3C më 5 maj 1999. Në shkurt 2008, WCAG Samurai, një grup i pavarur zhvilluesish i udhëhequr nga Joe Clark, publikoi korrigjime dhe shtesa për WCAG 1.0.

Versioni 2 (2001 e tutje)

Drafti i parë i konceptit WCAG 2.0 u publikua më 25 janar 2001. Në vitet që pasuan, u lëshuan versione të reja me synimin për të mbledhur komente nga ekspertët e aksesueshmërisë dhe anëtarët e komunitetit të aftësisë së kufizuar. WCAG 2.0 përbëhet nga dymbëdhjetë udhëzime të organizuara sipas parimeve të deklaruara. Secili prej 61 udhëzimeve ka kriteret e verifikueshme suksesi. Teknikat e W3C për WCAG 2.0 përfshijnë një listë teknikash që ndihmojnë autorët e prezantimeve në ueb të përmbushin udhëzimet dhe të plotësojnë kriteret e suksesit. Teknikat përditësohen periodikisht, ndërsa parimet, udhëzimet dhe kriteret e suksesit mbeten të qëndrueshme dhe të pandryshuara. WCAG 2.0 përdor të njëjtat tre nivele të konformitetit (A, AA, AAA) si WCAG 1.0, por i ka ripërcaktuar ato. Në fillim të vitit 2014, kriteret e suksesit të Nivelit A dhe Nivelit AA të WCAG 2.0 u përfshinë si referenca në pikën 9.2 (Kërkesat për përmbajtjen në ueb) të standardit evropian EN 301 549, botuar nga ETSI. Standardi u krijua në përgjigje të një mandati nga Komisioni Evropian për tre organe zyrtare evropiane të standardizimit (CEN, CENELEC dhe ETSI) dhe është standardi i parë evropian për produktet dhe shërbimet e TIK-ut.

Versioni 3 (në vazhdim)

Në fillim të vitit 2021, Grupi i Punës për Udhëzimet e Aksesueshmërisë prezantoi Draftin e Parë të Punës Publike (PWD) të WCAG 3.0 të ardhshëm, duke synuar të sigurojë një sërë rekomandimesh për ta bërë përmbajtjen e internetit më të aksesueshme. Data e pritshme e publikimit të këtij drafti nuk është përcaktuar, por si mundësi përmendet vjeshta e vitit 2023.

„Fuqia e internetit është në universalitetin e saj.
Qasja nga të gjithë pavarësisht aftësisë së kufizuar
është një aspekt thelbësor.“

TIM BERNERS-LEE

krijues i World Wide Web

TEKNOLOGJI NDIHMËSE

Teknologjitë ndihmëse janë mjete teknologjike, pajisje ose softuer që përdoren për të lehtësuar detyra të ndryshme, për të rritur pavarësinë dhe për të përmirësuar cilësinë e jetës për personat me aftësi të kufizuara. Këto teknologji janë të dizajnuara për individë me vështirësi fizike, shqisore, njohëse ose komunikuese.

Teknologjitë ndihmëse mund të përfshijnë pajisje fizike si proteza, karrige me rrota, aparate dëgjimi, aparate për ecje, objekte të printuara në 3D dhe pajisje të tjera ndihmëse për personat me aftësi të kufizuara.

Për më tepër, teknologjitë ndihmëse përfshijnë aplikacionet softuerike, mbështetjen e programeve dhe mjetet e personalizuara kompjuterike. Për shembull, teknologjitë e të folurit, të tilla si sinteza e të folurit dhe njohja e të folurit, ndihmojnë individët me vështirësi vizuale ose motorike në përdorimin e kompjuterëve ose pajisjeve mobile. Ekzistojnë gjithashtu pajisje të ndryshme për zmadhimin e tekstit, tastiera të personalizuara, metoda alternative të hyrjes dhe shumë risi të tjera teknologjike që u mundësojnë personave me aftësi të kufizuara të përdorin mjete dixhitale. Përveç kësaj, teknologjitë ndihmëse përdoren në fushën e komunikimit, të tilla si mjete komunikimi për individët me vështirësi në të folur ose pajisje komunikimi shtesë dhe alternative (AAC).

Qëllimi i teknologjive ndihmëse është të ofrojë mbështetje dhe të lehtësojë aktivitetet e përditshme të personave me aftësi të kufizuara, duke u mundësuar atyre të jenë më të pavarur, të përfshirë dhe produktiv në fusha të ndryshme të jetës, si arsimi, vendi i punës, shtëpia dhe ndërveprimet sociale.

Këtu janë disa shembuj të teknologjive ndihmëse:

1. Sinteza e të folurit – vegla softuerike që konvertojnë përmbajtjen e tekstit në të folur. Ato janë të dobishme për individët me dëmtime të shikimit ose disleksi.

2. Njohja e të folurit – teknologji që lejon përdoruesit të kontrollojnë një kompjuter ose pajisje përmes të folurit, e dobishme për personat me vështirësi motorike.

3. Zmadhimi i tekstit – softuer ose harduer që u mundëson përdoruesve të rrisin madhësinë e tekstit në ekran për lexim më të lehtë.

4. Ekranet Braille – pajisje fizike që shfaqin tekst në Braille, duke i lejuar individët me dëmtime shikimi të lexojnë përmbajtje dixhitale.

5. Tastierë me çelësa të mëdhenj – tastiera me çelësa të zmadhuar ose kontrast të lartë për të lehtësuar shkrimin për individët me dëmtime motorike ose shikimi.

6. Metodat alternative të hyrjes – softuer që u mundëson përdoruesve të përdorin metoda alternative të futjes së të dhënave, si zëri, gjestet ose skanimi.

7. Lexuesit e ekranit – mjete softuerike që lexojnë tekstin në ekran me zë të lartë, duke ofruar informacion audio për përdoruesit me dëmtime të shikimit.

8. Përmirësimi i kontrastit – softueri ose cilësimet e sistemit operativ që rrisin kontrastin midis tekstit dhe sfondit, duke lehtësuar leximin për përdoruesit me dëmtim të shikimit.

9. Skanera teksti – pajisje të afta për të skanuar materialet e printuara dhe për t'i kthyer ato në tekst dixhital të lexueshëm në kompjuter.

10. Maus dhe tastierë të personalizuar – pajisje fizike të përshtatura për nevoja të ndryshme, të tilla si miu me butona të mëdhenj ose tastierë me paraqitje alternative të çelësave.

Këto janë vetëm disa nga shembujt e shumtë të teknologjive ndihmëse të disponueshme për kompjuterët dhe internetin. Çdo teknologji është krijuar për të adresuar nevojat specifike të përdoruesve dhe për të ofruar mbështetje në përdorimin e mjeteve dhe përmbajtjes dixhitale.

KONTRASTA E NGJYRAVE

Kontrastet e ngjyrave janë jashtëzakonisht të rëndësishme për faqet e internetit të aksesueshme, sepse ato luajnë një rol kyç në bërjen e informacionit lehtësisht të lexueshëm dhe të kuptueshëm për të gjithë vizitorët, duke përfshirë njerëzit me dëmtime të shikimit ose sfida të tjera vizuale. Kontrasti i lartë midis ngjyrave të tekstit dhe sfondit përmirëson lexueshmërinë, lehtëson dallimin e elementeve dhe redukton përpjekjen e kërkuar për lexim.

Kontrasti matet duke përdorur metrikë të ndryshëm, më i përdoruri më i zakonshëm është ndriçimi relativ dhe raporti i kontrastit.

Ka udhëzime që rekomandojnë një raport minimal kontrasti midis tekstit dhe sfondit për të siguruar aksesueshmërinë. Një nga udhëzimet më të pranuar gjerësisht është Udhëzimet për aksesueshmërinë e përmbajtjes së uebit (WCAG) 2.0, i cili rekomandon një raport minimal kontrasti prej të paktën 4.5:1 për shumicën e teksteve dhe 3:1 për tekstet më të mëdha dhe dekorative.

Kombinimet më të mira të ngjyrave për aksesin varen nga konteksti dhe lloji i faqes në internet, por këtu janë disa udhëzime të përgjithshme:

1. Tekst i zi ose i errët në një sfond të bardhë (p.sh. #000000 në #FFFFFF).
2. Tekst i errët në një sfond gri të çelur (p.sh. #333333 në #F5F5F5).
3. Tekst i bardhë në një sfond të errët (p.sh. #FFFFFF në #333333).
4. Tekst i errët në një sfond blu të çelur (p.sh. #333333 në #CCE6FF).
5. Tekst i lehtë në një sfond jeshil të errët (p.sh. #FFFFFF në #006600).

Shënim: Kombinimet e listuara të ngjyrave janë vetëm shembuj dhe kur dizajnojnë një faqe interneti, dizajnerët duhet t'u përmbahen udhëzimeve të aksesueshmërisë dhe të testojnë kontrastin në përputhje me rrethanat.

Është e rëndësishme të shmangni kombinimet e ngjyrave me kontrast të ulët, të tilla si teksti i lehtë në një sfond të hapur ose teksti i errët në një sfond të errët. Është gjithashtu thelbësore të testohet kontrasti i ngjyrave në pajisje të ndryshme për të siguruar lexueshmërinë në kushte të ndryshme.

Të paktën 4.5:1 për pajtueshmërinë e nivelit AA

Të paktën 7:1 për pajtueshmërinë e nivelit AAA

Të paktën 3:1 për kontraste jotekstuale, p.sh. kontrasti midis simboleve dhe sfondit ose vijave në diagrame ose treguesve të statusit të koduar me ngjyra, për pajtueshmërinë e nivelit AA.

Kombinimet e ngjyrave që duhen shmangur përfshijnë gjithmonë:

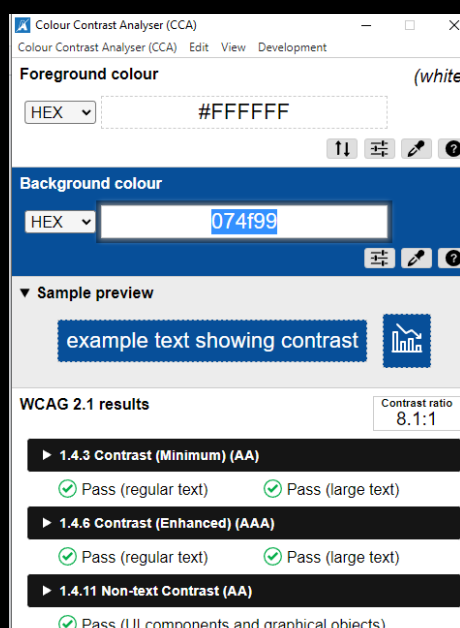
- Tonet pastel të kombinuara me të bardhën
- Portokallia e lehtë ose jeshile e lehtë e kombinuar me të bardhë dhe gri
- Gri në një sfond gri

Rekomandim: Kur është e mundur, aplikoni një raport minimal kontrasti prej 7:1 (AAA).

Kontrolloni kontrastet në fazat e hershme të zhvillimit të faqes në internet, si dizajni dhe faqesja.

Kontrollimi dhe testimi i kontrastit mund të bëhet në një numër të madh faqesh interneti të disponueshme ose përmes mjeteve falas të analizuesit të kontrastit të ngjyrave si Analizuesi i Kontrastit të Ngjyrave (CCA).

NGJYRAT

Gjatë dizajnit të një prezantimi në internet, mbani në mend se disa kategori përdoruesish kanë vështirësi me perceptimin e ngjyrave. Ka disa sëmundje dhe gjendje që mund të shkaktojnë probleme me njohjen e ngjyrave. Forma të ndryshme të verbërisë së ngjyrave mund të ndikojnë në aftësinë për të dalluar disa ngjyra.

Format më të zakonshme të verbërisë së ngjyrave janë:

- **Deuteranomalìa** – forma më e zakonshme e verbërisë së ngjyrave, që do të thotë se një person ka një aftësi të reduktuar për të dalluar ngjyrën e gjelbër. Individët me deuteranomalì kanë vështirësi në dallimin midis ngjyrave të kuqe dhe jeshile.
- **Protanomalìa** – një gjendje në të cilën një person ka një aftësi të zvogëluar për të dalluar ngjyrën e kuqe. Individët me protanomalì mund të ngatërrojnë të kuqe me jeshile ose blu.
- **Tritanomalìa** – një formë e rrallë e verbërisë së ngjyrave në të cilën një person ka vështirësi të dallojë mes blusë dhe të verdhës. Kjo gjendje mund të bëjë që individët të shohin blunë si jeshile dhe të verdhën si të kuqe.
- **Monokromatizëm** – gjendje në të cilën një person e sheh botën vetëm bardh e zi.

Përveç këtyre formave të verbërisë së ngjyrave, ka kushte dhe sëmundje të tjera që mund të ndikojnë në perceptimin e ngjyrave, të tilla si paaftësia e plotë për të njohur ngjyrat ose situatat në të cilat një person mund të shohë vetëm blunë dhe të verdhën.

Dizajnerët e uebit duhet të marrin në konsideratë aftësitë e ndryshme të perceptimit të ngjyrave kur zgjedhin ngjyrat dhe të sigurojnë që informacioni të përcillet qartë përmes elementëve të tjerë vizualë përveç ngjyrës për ta bërë atë të aksesueshëm për të gjithë përdoruesit.

Në praktikë, kjo do të nënkuptonte shmangien e frazave si Klikoni në rrethin e gjelbër; Fushat e kërkuara janë shënuar me të kuqe; Në sheshin gri, mund të shkarkoni dokumentet e nevojshme dhe formulime të ngjashme që mund të jenë konfuze për individët me vështirësitë e përmendura.

Ngjyrat shërbejnë për të përmirësuar prezantimet në web, por jo me koston e funksionalitetit të reduktuar.

PËRDORIMI I TASTJERËS

Tastiera është një pajisje hyrëse thelbësore që u shërben përdoruesve në ndërveprim me faqet e internetit. Për faqet e internetit të aksesueshme, tastiera luan një rol të rëndësishëm sepse u lejon individëve me dëmtime shikimi, dëmtime motorike ose vështirësi të tjera fizike që të aksesojnë dhe përdorin faqen në të njëjtën mënyrë si përdoruesit e tjerë.

Këtu janë disa arsye pse tastiera është e rëndësishme në kontekstin e aksesit të faqes në internet:

Alternativë për miun – shumë përdorues të faqes në internet nuk mund të përdorin miun ose kanë vështirësi me aftësitë e shkëlqyera motorike të kërkuara për kontrollin e saktë të miut. Tastiera ofron një mjet alternativ ndërveprimi, duke i lejuar përdoruesit të lundrojnë në faqe, të kenë akses në elementë ndërveprues dhe të kryejnë veprime duke përdorur çelësat.

Rritja e aksesit për njerëzit me dëmtime shikimi – individët që përdorin lexues ekrani ose teknologji të tjera ndihmëse mbështeten në një tastierë për lundrimin dhe ndërveprimin me faqet e internetit. Ata mund të përdorin çelësat për të kapërcyer te elementi tjetër ose i mëparshëm, për t'u fokusuar në elementë ndërveprues, për të plotësuar formularët dhe shumë më tepër.

Rritja e efikasitetit – për disa përdorues, tastiera është një mënyrë më e shpejtë dhe më efikase për të ndërvepruar me faqet e internetit. Në vend që të përdorin miun për çdo veprim, ata mund të përdorin shkurtoret e tastierës ose çelësat e navigimit për të lëvizur shpejt nëpër një faqe dhe për të kryer veprime.

Aksesueshmëria në pajisje të ndryshme - tastiera është një pajisje hyrëse universale e disponueshme në platforma të ndryshme, duke përfshirë kompjuterët desktop, laptopët, tabletët dhe telefonat inteligjentë. Duke projektuar një faqe interneti që të jetë miqësore me tastierën, ju siguron një përvojë të qëndrueshme të aksesueshmërisë nëpër platforma të ndryshme.

Kur dizajnoni një faqe interneti të aksesueshme, është e rëndësishme të mundësoni dhe lehtësoni ndërveprimin me tastierën. Kjo përfshin vendosjen e duhur të fokusit në elementët ndërveprues, sigurimin e kontrastit të mjaftueshëm midis elementit të fokusuar dhe pjesës tjetër të faqes, ofrimin e treguesve të qartë vizualë të fokusit dhe përdorimin e shkurtoreve të tastierës për veprimet e zakonshme.

Për të siguruar aksesin e tastierës në një faqe interneti, ekzistojnë disa hapa dhe udhëzime kryesore që mund të ndiqni:

- **Rendi i saktë i fokusit** – elementët në faqen tuaj të internetit duhet të kenë një renditje të duhur fokusimi për navigimin me tastierë. Kjo do të thotë që përdoruesit mund të lëvizin logjikisht nëpër elementë në faqe duke përdorur butonat e skedës ose shkurtore të tjera të tastierës. Sigurohuni që elementët e rëndësishëm (si menyja kryesore, përmbajtja dhe format) të jenë lehtësisht të aksesueshme për përdoruesit e tastierës.
- **Treguesit e fokusit vizual** – kur lundrojnë nëpër elementë në faqe duke përdorur tastierën, përdoruesit duhet të shohin qartë se cili element është aktualisht në fokus. Kjo zakonisht arrihet duke ndryshuar ngjyrën, duke shtuar një kufi, duke nënvizuar ose duke përdorur efekte të tjera vizuale. Kjo i lejon përdoruesit të gjurmojnë pozicionin e tyre në faqe dhe cili element është aktualisht i fokusuar.
- **Kontrasti dhe diferencimi vizual** – sigurohuni që të ketë kontrast adekuat midis tekstit dhe sfondit, si dhe ndërmjet elementit të fokusuar dhe pjesës tjetër të faqes. Kjo u mundëson përdoruesve të shohin dhe dallojnë qartë elementët, pavarësisht nga perceptimi i tyre i ngjyrave.
- **Shkurtoret e tastierës** – merrni parasysh zbatimin e shkurtoreve për veprimet e zakonshme në websajt, si p.sh. menutë me zbritje, navigimi i faqeve ose kalimi në seksione specifike. Kjo i lejon përdoruesit të aksesojnë shpejt funksionalitete specifike pa pasur nevojë për navigim të gjerë.
- **Testimi dhe verifikimi i aksesueshmërisë** – testoni rregullisht aksesueshmërinë e tastierës në faqen tuaj të internetit për t'u siguruar që ajo funksionon saktë dhe ofron një përvojë gjithëpërfshirëse të përdoruesit. Përdorni mjetet e testimit të aksesueshmërisë, kryeni testimin e tastierës dhe bashkëpunoni me përdorues të aftësive të ndryshme për të identifikuar dhe trajtuar çdo problem.

Tastiera është një element thelbësor i aksesueshmërisë në web pasi i mundëson një gamë të gjerë përdoruesish të aksesojnë dhe përdorin një prezantim në web në mënyrë efikase dhe të barabartë.

ATRIBUTET ALT (TEKST ALT)

Tekstet alternative ose atributet ALT në imazhet e faqeve të internetit luajnë një rol vendimtar në aksesueshmërinë pasi u mundësojnë individëve me dëmtime shikimi të aksesojnë informacionin nga imazhet, parandalojnë humbjen e informacionit thelbësor, përmirësojnë dukshmërinë e faqeve të internetit në shfletues dhe përmirësojnë përvojën e përgjithshme të përdoruesit.

Atributet ALT janë po aq të rëndësishme për njerëzit me aftësi të kufizuara që kanë dëmtime të shikimit dhe përdorin lexues ekrani si për individët me shikim të pjesshëm. Për shembull, personat me dëmtime të shikimit periferik mund të përfitojnë nga përshkrimet tekstuale të imazheve për të kuptuar përmbajtjen e tyre. Për më tepër, atributet ALT mund të jenë të dobishme për ata me lidhje të ngadalta të internetit, sepse ato lejojnë shfaqjen e tekstit në vend të imazheve, të cilat ngarkohen më ngadalë. Kjo redukton kohën e pritjes dhe përmirëson përvojën e përdoruesit.

Motorët e kërkimit dhe robotët e webit përdorin atributet ALT për të kuptuar përmbajtjen e imazheve dhe për t'i indeksuar ato. Indeksimi ndihmon në përmirësimin e dukshmërisë së faqeve të internetit në rezultatet e kërkimit dhe u mundëson përdoruesve të gjejnë përmbajtje përkatëse. Së fundi, në pajisjet celulare, imazhet shpesh ngarkohen ngadalë ose mund të çaktivizohen për të zvogëluar konsumin e të dhënave.

Atributet ALT lejojnë që në vend të kësaj të shfaqet një përshkrim tekstual i imazhit, duke përmirësuar përvojën e përdoruesit.

Grafikat dekorative shënohen duke përdorur CSS ose duke lënë një atribut bosh (ALT=""). Kjo u sinjalizon qartë lexuesve të ekranit se imazhi nuk ka përmbajtje të rëndësishme, është thjesht dekorativ dhe duhet anashkaluar gjatë leximit. Për më tepër, mund të përdorni tekst specifik në atributin ALT që e përshkruan qartë imazhin si dekorativ. Për shembull: alt = imazh dekorativ ose alt = imazh pa përmbajtje kuptimplote. Një tekst i tillë jep informacion shtesë për natyrën e imazhit, duke treguar se nuk ka nevojë për interpretim të mëtejshëm dhe se imazhi nuk është thelbësor për përmbajtjen e faqes.

Për **elementët e kontrollit grafik** si butonat, ikonat ose elementët e navigimit, atributet ALT përdoren për të dhënë një përshkrim ose informacion tekstual në lidhje me funksionalitetin ose qëllimin e elementit. Në këto raste, përshkruhet qëllimi i grafikut sesa përmbajtja e tij. Një atribut i tillë i etiketuar ALT lejon përdoruesit të kuptojnë qëllimin dhe veprimin që do të kryejë një element specifik i kontrollit grafik.

Nëpërmjet atributit ALT për një buton, ju mund të përshkruani veprimin që do të ndodhë kur një përdorues klikon në atë buton. Për shembull, alt = Dërgo mesazh, alt = Shto në shportë, ose alt = Hyr. Për ikonat, atributi ALT mund të përshkruajë kuptimin ose funksionalitetin e përfaqësuar nga ikona. Për shembull, alt = ikona e profilit të përdoruesit, alt = ikona e cilësimeve ose alt = ikona e ndarjes së mediave sociale.

Elementi i navigimit – atributi ALT për një element lundrimi, si p.sh. shigjeta e pasme ose ikona e hapur e menysë, mund të përshkruajë qëllimin e atij elementi. Për shembull, alt = Shigjeta e kthimit në faqen e mëparshme, alt = ikona e hapur e menysë ose alt = butoni i navigimit për të hyrë në cilësimet e përdoruesit.

Përmbajtja në tekstin alternativ për imazhe duhet të përshkruajë përmbajtjen e imazhit, por duhet të jetë e shkurtër, e qartë dhe e saktë. Atributi ALT duhet të jetë mjaft përshkrues dhe informues që një përdorues që nuk mund ta shohë imazhin ta kuptojë atë. Shmangni përshkrimet tepër të gjata dhe të panevojshme të imazheve pasi ato mund të jenë të rënda për përdoruesit e lexuesve të ekranit. Për shembull, nëse keni një foto të një ngjarjeje ku presidenti i një shoqate po prezanton punën e shoqatës para pjesëmarrësve në konferencë, atributi ALT mund të jetë ALT = John Smith prezanton punën e shoqatës për pjesëmarrësit e konferencës. Një atribut ALT i përshkruar mirë mund të jetë gjithashtu ALT = makinë BMW e parkuar.

Dizajnerët, administratorët e faqeve të internetit dhe zhvilluesit shpesh bëjnë një gabim duke etiketuar përmbajtjen me ALT = imazh ose ALT = 1. Teksti i futur në atributin ALT në këtë mënyrë është i pakuptimtë për përdoruesit e lexuesve të ekranit, sepse nuk përcjell atë që është në imazh. Për më tepër, nuk ka nevojë të përfshihen fjalë si "imazh" ose "foto e një makine", sepse përdoruesit tashmë janë të informuar se lexuesi i ekranit ka arritur një imazh dhe po lexon tekstin alternativ të futur për të.

Për diagramet dhe përmbajtje të tjera komplekse, është e nevojshme të futni tekste alternative më të gjata në mënyrë që vizitorët e faqes në internet që përdorin lexues ekrani të mund të kuptojnë përmbajtjen e shfaqur në imazh. Rregulli i përgjithshëm për komunikimin elektronik të aksesueshëm thotë se përmbajtja si diagramet duhet të paraqitet edhe përmes tekstit, jo vetëm përmes grafikës.

HTML SEMANTIKE

HTML semantike i referohet përdorimit të elementeve HTML në një mënyrë që përcjell kuptimin dhe strukturën e qartë të përmbajtjes së një web faqeje. Kjo praktikë synon të përmirësojë të kuptuarit e përmbajtjes së një faqeje për përdoruesit dhe pajisjet që hyjnë në internet, duke përfshirë lexuesit e ekranit të përdorur nga njerëzit me dëmtime shikimi.

Përdorni etiketën **H1** për titullin e faqes kryesore dhe përdorni **H2**, **H3** dhe etiketa të tjera të titullit për të organizuar përmbajtjen në faqe. Kjo krijon një renditje logjike leximi për përdoruesit e lexuesve të ekranit dhe lehtëson navigimin nëpër faqe.

Përdorni etiketat e listës **UL** dhe **OL** për të krijuar lista në faqen tuaj të internetit. Lexuesit e ekranit njohin elementët ****, **** dhe **** dhe i lexojnë ato si lista, duke identifikuar artikujt e numëruar dhe të pa renditur. Kjo i ndihmon përdoruesit e lexuesve të ekranit të kuptojnë strukturën e përmbajtjes.

Përdorni etiketën **P** për të shënuar paragrafë të rinj. Kjo e bën më të lehtë për përdoruesit e lexuesve të ekranit të njohin seksione të ndryshme të tekstit. Përdorni pikat e referimit ARIA për të ofruar navigim shtesë për përdoruesit e lexuesve të ekranit. Pikat referuese të aplikacioneve të pasura të internetit të aksesueshme (ARIA) janë një grup rregullash dhe standardesh të përdorura në dizajnin e webit për të rritur aksesin e aplikacioneve në web për personat me aftësi të kufizuara. Pikat e referimit **ARIA** janë krijuar për të mundësuar ekipet e zhvillimit të ofrojnë një përvojë të pasur ndërvepruese për përdoruesit që përdorin teknologji ndihmëse, si lexuesit e ekranit, për të hyrë në prezantimet në web.

ARIA prezanton attribute dhe veti shtesë që u shtohen elementeve HTML për të përmirësuar semantikën dhe ndërveprimin. Këto attribute ndihmojnë përdoruesit me aftësi të kufizuara të interpretojnë dhe përdorin saktë elementët ndërveprues në faqet e internetit. Për shembull, atributet ARIA mund të përdoren për të shënuar elementë ndërveprues si butonat, format, menytë dhe më shumë, për të siguruar interpretimin e duhur të tyre nga lexuesit e ekranit ose teknologji të tjera ndihmëse. Pikat e referimit ARIA gjithashtu ofrojnë udhëzime për përdorimin e duhur të attributeve dhe për lidhjen dhe grupimin e elementeve në një faqe interneti, duke e bërë më të lehtë për përdoruesit me aftësi të kufizuara të lundrojnë dhe përdorin në mënyrë efektive aplikacionin në internet.

Përdorni tabelat vetëm për të dhënat tabelare dhe përdorni etiketën TH për titujt e tabelave. Tabelat lejojnë organizimin dhe shfaqjen e të dhënave komplekse në një mënyrë të qartë. Kjo mund të jetë veçanërisht e dobishme për njerëzit me dëmtime vizuale ose njohëse, të cilët mund të kenë vështirësi në interpretimin dhe kuptimin e informacionit të paraqitur ndryshe.

Individët që përdorin lexues ekranit mbështeten në strukturën e tabelave për të kuptuar dhe interpretuar të dhënat. Tabelat mund të shënohen siç duhet duke përdorur elementë HTML si **<table>**, **<th>** (titulli i tabelës) dhe **<td>** (qeliza e tabelës), gjë që lejon lexuesit e ekranit të lexojnë informacionin në një rend logjik. Shtimi i attributeve si shtrirja, titujt dhe përmbledhja në elementët e tabelës mund të sigurojë informacion shtesë që lexuesit e ekranit përdorin për të kuptuar më mirë strukturën e tabelës. Në këtë mënyrë, përdoruesit me aftësi të kufizuara mund të lundrojnë nëpër tabelë dhe të interpretojnë saktë të dhënat. Është e rëndësishme të përmendet se, ndërsa tabelat janë të dobishme për aksesueshmërinë, ato duhet të përdoren vetëm kur janë vërtet të nevojshme për organizimin e të dhënave. Tabelat nuk duhet të përdoren vetëm për të arritur një paraqitje vizuale të dëshiruar në një faqe interneti, siç bëhej ndonjëherë në të kaluarën. Për hartimin e faqeve, elementet semantike dhe CSS duhet të përdoren për të arritur pamjen e dëshiruar, dhe tabelat duhet të rezervohen për shfaqjen e të dhënave të strukturuar.

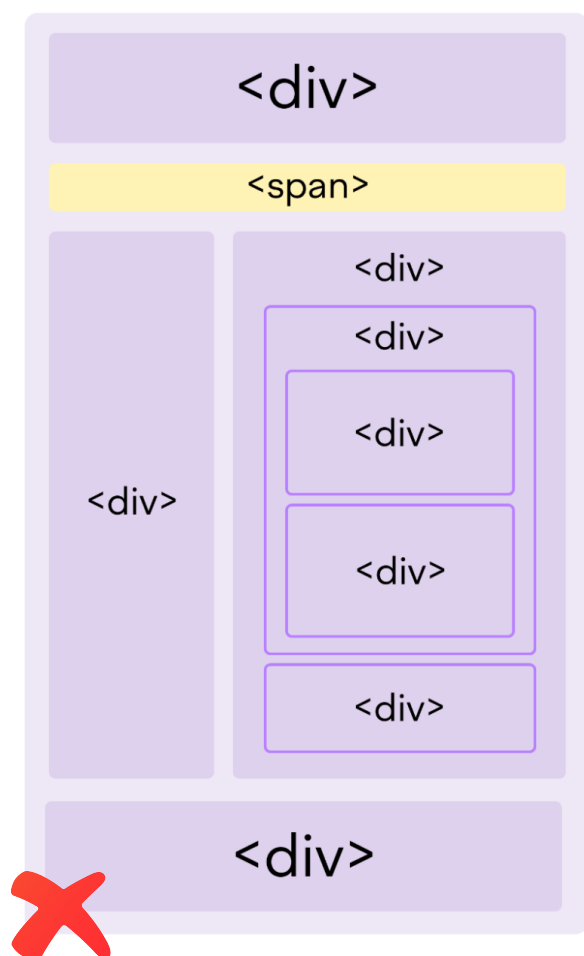
Përdorni elementin **LABEL** për të lidhur elementët e formës me etiketat e tyre. Elementi **<label>** ju lejon të lidhni një përshkrim tekstual me elementët përkatës të formës në një faqe interneti, të tilla si fushat e futjes së tekstit ose kutitë e kontrollit. Kjo u mundëson përdoruesve të kuptojnë qartë se cili tekst i korrespondon cilës fushë hyrëse ose kontrolli, edhe nëse nuk mund t'i identifikojnë vizualisht etiketat. Kur përdoret elementi **<label>**, përdoruesit mund të klikojnë në vetë shenjën për të aktivizuar elementin përkatës të formës. Kjo e bën më të lehtë për individët me dëmtime motorike ose vështirësi në përdorimin e miut që të kenë akses në elementët e formularit në faqen e internetit. Për më tepër, një zonë më e madhe e klikueshme përmirëson saktësinë e ndërveprimit.

Në kontekstin e aksesueshmërisë për lexuesit e ekranit, përdorimi i elementit **<label>** lejon lexuesit e ekranit t'i lexojnë përdoruesit etiketën e tekstit përkatës kur fokusohen në elementin përkatës të formës. Kjo siguron informacion dhe kontekst shtesë për individët me dëmtime në shikim, duke i ndihmuar ata të kuptojnë më mirë qëllimin dhe përdorimin e një elementi të veçantë të formës. Përdorimi i elementeve **<label>** mund të përmirësojë gjithashtu optimizimin e motorëve të kërkimit (SEO) për faqet e internetit.

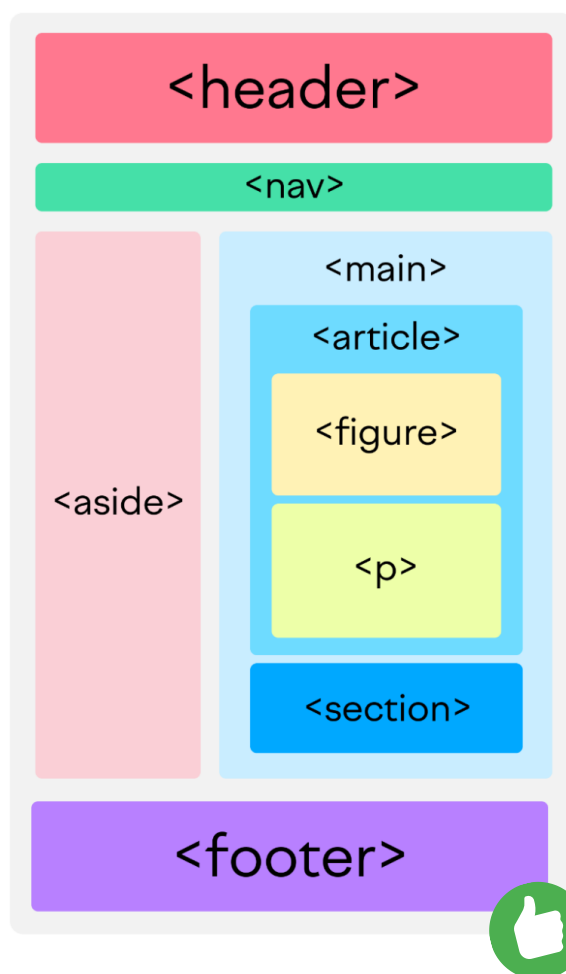
Motorët e kërkimit vlerësojnë strukturën dhe semantikën e elementeve **<label>** sepse ato ofrojnë kontekst dhe informacion më të qartë në lidhje me përmbajtjen në një faqe interneti. Kjo mund të përmirësojë renditjen e faqes në rezultatet e motorit të kërkimit.

Lexuesit e ekranit njohin elementë semantikë si **<nav>**, **<header>**, **<footer>** dhe **<main>** për të udhëzuar përdoruesit në pjesë të veçanta të një faqeje. Ata gjithashtu njohin fushat e hyrjes, butonat dhe elementët e tjerë të formës dhe u ofrojnë përdoruesve informacione rreth qëllimit të tyre dhe mënyrës së përdorimit të tyre.

HTML JO-SEMANTIKE

HTML SEMANTIKE

VIDEO MATERIALE

Materialet video, në formë të shkurtër dhe të gjatë, janë bërë pjesë e rëndësishme dhe integrale e prezantimeve në web. Kjo është arsyeja pse është e rëndësishme të merren parasysh, gjatë prodhimit të tyre, udhëzimet për krijimin e materialeve video të aksesueshme për personat me aftësi të kufizuara.

Një nga aspektet më kritike të materialeve video të aksesueshme është krijimi i transkripteve. Transkriptet u lejojnë personave me dëmtime dëgjimi të ndjekin përmbajtjen e videos përmes tekstit. Transkriptet duhet të jenë të sakta dhe gjithëpërfshirëse, me përshkrime të të gjithë informacionit thelbësor dhe dialogut. Përveç transkripteve, materialeve video i shtohen titrat për të ndihmuar njerëzit me dëmtim të dëgjimit të ndjekin dialogun. Shumë përdorues shikojnë materiale video në telefonat e tyre me zërin e fikur, kështu që titrat janë gjithashtu të dobishëm për ta. Përkthimet në gjuhë të tjera ofrojnë gjithashtu akses për njerëzit që nuk flasin ose kuptojnë gjuhën e videos.

Nëse materiali juaj video është i destinuar për përdoruesit e gjuhës së shenjave, jepni përkthim në gjuhën e shenjave. Kjo u mundëson individëve me dëmtime dëgjimi të kenë akses dhe të kuptojnë përmbajtjen e videos suaj.

Kushtojini vëmendje kontrastit të ngjyrave dhe qartësisë së imazhit në materialet video për të lehtësuar kuptimin vizual. Njerëzit me dëmtime të shikimit mund të kenë vështirësi në dallimin e nuancave të ngjyrave ose të shohin detaje. Ruajtja e kontrastit të mjaftueshëm ndërmjet tekstit dhe sfondit, si dhe përdorimi i elementeve të qarta dhe të dukshme, mund të përmirësojë dukshmërinë dhe aksesueshmërinë e përmbajtjes së publikuar.

Për individët e verbër dhe me shikim të dëmtuar, materialet video duhet të kenë përshkrime audio që shpjegojnë veprimet në video. Një përshkrim audio i materialeve video jep informacion rreth veprimeve, personazheve, ndryshimeve të skenës, tekstit në ekran dhe përmbajtjeve të tjera vizuale. Aty ku të gjitha informacionet për videon janë dhënë tashmë në audion ekzistuese, nuk nevojitet përshkrim shtesë audio.

Lejoni përdoruesit të kenë kontroll të plotë mbi materialin, duke përfshirë aftësinë për të ndaluar, ndaluar dhe kontrolluar riprodhimin e materialeve video. Kjo është e rëndësishme për përdoruesit me dëmtime motorike ose njohëse, për të cilët menaxhimi i materialeve video mund të jetë një sfidë.

Vizitori më i rëndësishëm i verbër në faqen tuaj të internetit është Google!

Ashtu si krijimi i faqeve të aksesueshme në internet i ndihmon individët me aftësi të kufizuara të kenë akses në përmbajtjen tuaj, ai gjithashtu ndihmon Google të indeksojë faqet tuaja në mënyrë që njerëzit e duhur të mund të gjejnë shërbimin ose produktin tuaj.

JIM BIRNE

themelues i Guild of Accessible Web Designers

ANIMACIONET

Animacionet në faqet e internetit të aksesueshme duhet të dizajnohen dhe zbatohen me kujdes në mënyrë që të jenë të dobishme dhe të arritshme për individët me aftësi të kufizuara. Kjo përfshin shmangien e përdorimit të animacioneve automatike që luhen pa ndërveprim të përdoruesit.

Animacione të tilla mund të jenë shpërqendruese ose konfuze për përdorues të caktuar, kështu që është më mirë të kufizoni animacionet automatike dhe t'i lejoni përdoruesit të fillojnë vetë animacionet nëse dëshirojnë ta bëjnë këtë. Përdoruesve duhet t'u jepet kontrolli mbi animacionet, duke përfshirë aftësinë për të ndalur, ndaluar ose kapërcyer animacionet. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për përdoruesit me epilepsi ose individët që mund të jenë të ndjeshëm ndaj animacioneve dhe efekteve të shpejta dhe të ndezura.

Nëse një animacion përfshin tekst, sigurohuni që ai të jetë i lexueshëm dhe lehtësisht i dukshëm gjatë gjithë animacionit. Kushtojini vëmendje kontrastit të ngjyrave midis tekstit dhe sfondit për të siguruar që teksti të jetë qartë i dukshëm për të gjithë përdoruesit.

Animacionet duhet të jenë mjaft të ngadalta për t'u dhënë përdoruesve me dëmtime njohëse ose shqisore kohë të mjaftueshme për të kuptuar dhe përpunuar përmbajtjen e tij. Animacionet që janë shumë të shpejta mund të shkaktojnë vështirësi në leximin ose ndjekjen e përmbajtjes.

Animacionet duhet të jenë të qarta dhe kuptimplote në kontekstin e përmbajtjes së faqes në internet. Përdoruesit me dëmtime njohëse mund të kenë vështirësi në kuptimin ose interpretimin e animacioneve komplekse ose abstrakte. Prandaj, animacionet duhet të jenë intuitive dhe në përputhje me mesazhin që dëshironi të përcillni.

Merrni parasysh se si do të funksionojë animacioni në pajisje të ndryshme dhe në ndërveprime të ndryshme, duke përfshirë tastierën, miun dhe prekjen. Sigurohuni që animacioni të mbetet njëlloj i aksesueshëm pavarësisht nga mënyra e ndërveprimit të përdoruesit.

Së fundi, merrni parasysh domosdoshmërinë e animacioneve në faqen tuaj të internetit dhe pyesni veten se sa kontribuojnë ato në përcjelljen e mesazhit tuaj tek vizitorët e faqes suaj të internetit.

AUDIO MATERIALE

Për të siguruar riprodhim të qartë audio, sigurohuni që cilësia e zërit të jetë e lartë. Ruajtja e volumit adekuat, eliminimi i zhurmës dhe përdorimi i një mikrofoni të mirë janë faktorë kyç për përmbajtje audio cilësore, pavarësisht nëse krijohet sipas udhëzimeve të dizajnit të përmbajtjes për personat me aftësi të kufizuara ose për popullatën e përgjithshme.

Ashtu si me krijimin e materialeve video, krijoni transkripte tekstuale për materialet audio. Transkriptet u mundësojnë individëve me dëmtime dëgjimi të ndjekin përmbajtjen përmes tekstit. Transkriptet duhet të jenë të sakta dhe të përmbajnë të gjithë informacionin thelbësor të përcjellë përmes zërit.

Përfshini përshkrime të shëndosha kur është e përshtatshme. Për shembull, nëse një material audio përfshin një efekt të rëndësishëm zanor ose segment muzikor, jepni një përshkrim që u lejon individëve me dëmtime dëgjimi të kuptojnë dhe kontekstualizojnë atë tingull.

Nëse përdoret përmbajtja verbale, siç është komenti ose tregimi i folur, qoftë në të folur ose si zë, sigurojeni qartësinë e të folurit. Dinamika e të folurit, shqiptimi dhe intonacioni duhet të jenë të kuptueshme dhe të arritshme për të gjithë përdoruesit.

Në materialin audio të regjistruar që përmban fjalim në plan të parë, shmangni zhurmat e sfondit ose jepni një opsion për t'i heshtur ato manualisht. Nëse tingujt e sfondit ekzistojnë tashmë, ata duhet të jenë të paktën 20 decibel më të qetë se fjalimi në plan të parë, me përjashtim të tingujve të rastësishëm që zgjasin vetëm një ose dy sekonda.

Në përgjithësi, nuk këshillohet që materialet audio dhe video të luhen automatikisht në një faqe interneti. Ofroni përdoruesve kontroll mbi riprodhimin e materialeve audio. Ofrimi i funksioneve për ndalimin, rikthimin ose rregullimin e volumit i lejon përdoruesit të përshtatin riprodhimin sipas nevojave dhe preferencave të tyre.

TEKSTET

Në kontekstin e prezantimeve të aksesueshme në web, udhëzimeve dhe rregullave të gjuhës dhe tekstit, referojuni rekomandimeve dhe standardeve për krijimin e përmbajtjes që është lehtësisht e kuptueshme dhe e aksesueshme për individët me aftësi të ndryshme. Kur shkruani tekste për prezantime në internet, përdorni gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për ta bërë përmbajtjen tuaj të aksesueshme për një gamë më të gjerë vizitorësh. Shmangni përdorimin e fjalëve dhe shprehjeve komplekse ose të panevojshme; përdorni fjali të shkurtra dhe paragrafë. Paragrafët e gjatë mund të jenë konfuz dhe të vështirë për t'u ndjekur, dhe njerëzit shpesh heqin dorë nga leximi i teksteve të gjata.

Sqaroni informacionin me titujt, nëntitujt, listat me pika, tabelat dhe grafikët. Kjo i ndihmon përdoruesit të skanojnë shpejt përmbajtjen dhe të gjejnë atë që u nevojitet.

Kur teksti kërkon një aftësi më të lartë leximi sesa niveli i klasave më të ulëta të arsimit të mesëm, duhet të disponohet një version ose përmbajtje shtesë që nuk kërkon aftësi më të larta leximi (**standardi AAA**).

Më poshtë janë disa rekomandime që duhet të zbatohen për të gjitha llojet e dokumenteve të shkruara, përfshirë ato në internet:

- Sigurohuni që teksti të mund të zmadhohet (zgjerohet) në telefona, kompjuterë dhe pajisje të tjera celulare.
- Mos përdorni një dizajn apo strukturë që e bën faqen tuaj të internetit të vështirë për t'u kuptuar.
- Mos përdorni kurrë një sfond që e bën tekstin të vështirë për t'u lexuar.
- Përdorni fjalë lehtësisht të kuptueshme me të cilat njerëzit njihen.
- Shmangni përdorimin e fjalëve të ndërlikuara.
- Nëse është e nevojshme të përdorni fjalë të ndërlikuara, shpjegoni ato qartë.
- Përdorni të njëjtën fjalë për të përshkruar të njëjtin koncept.
- Shmangni idetë komplekse, si metaforat.
- Shmangni përdorimin e fjalëve të huaja nëse nuk janë të njohura, si fjala franceze “falje” në gjuhën shqipe.

- Shmangni përdorimin e shkurtesave. Nëse duhet të përdorni inicialet dhe shkurtesat, shpjegoni ato. Për shembull, nëse shkruani "BE", shkruani se qëndron për Bashkimin Evropian. Nuk mund të supozohet se të gjithë i dinë të gjitha shkurtesat.
- Mos përdorni kurrë një imazh ose model si sfond.
- Paraqisni gjithmonë informacionin në një rend lehtësisht të kuptueshëm dhe të lehtë për t'u ndjekur.
- Gruponi të gjitha informacionet për të njëjtën temë së bashku.
- Është në rregull të përsërisni informacione të rëndësishme.
- Përdorni gjithmonë një font që është i qartë dhe i lehtë për t'u lexuar, si Arial ose Tahoma. Times New Roman nuk është një tekst i qartë për lexim.
- Mos përdorni fontet që kanë serif në emrin e tyre.
- Mos përdorni shkronja shumë të ngjeshura.
- Shmangni përdorimin e shkronjave shumë të lehta që nuk duken mirë.
- Mos përdorni shkronja të pjerrëta.
- Mos shkruani gjithçka me shkronja të mëdha.
- Nënvizimi (U – Nënvizoj) mund ta bëjë tekstin më të vështirë për t'u lexuar për disa njerëz me aftësi të kufizuara intelektuale. Shmangni nënvizimin.
- Shmangni të gjitha karakteret speciale kur është e mundur, të tilla si /, &, <, §, ose #.
- Përdorni tituj që janë të qartë dhe lehtësisht të kuptueshëm. Titujt duhet të na tregojnë se për çfarë bëhet fjalë në tekst.
- Gjithmonë përpikuni t'u siguron njerëzve të gjithë informacionin e nevojshëm.
- Mos u jepni njerëzve më shumë informacion sesa është e nevojshme që ata të kuptojnë mesazhin tuaj. Jepu atyre vetëm informacionin e rëndësishëm.
- Sigurohuni që informacioni i rëndësishëm mund të gjendet lehtësisht. Për ta arritur këtë, ju mund: ta poziciononi atë informacion në fillim të dokumentit, ta theksoni me shkronja të zeza ose ta korniztoni.
- Përdorni shkronja të qarta që lexohen lehtë.

Lidhni tekstin tuaj në margjinën e majtë. Asnjëherë mos përdorni rreshtim të justifikuar të tekstit.

DOKUMENTET

Nëse webfaqja juaj ofron dokumente të shkarkueshme, sigurohuni që ato të jenë të disponueshme në formate të ndryshme, si p.sh. PDF, HTML, .docx, .odt, .txt ose në formate tabelare si .ods ose .xlsx. Kjo do t'u mundësojë përdoruesve me nevoja të ndryshme të aksesojnë përmbajtjen në një mënyrë që u përshtatet atyre. Dokumentet si PDF-të duhet gjithashtu të krijohen në përputhje me parimet e aksesueshmërisë për të qenë të aksesueshëm.

Teksti duhet të jetë tekst aktual, jo imazhe të skanuara të tekstit. Kjo mundëson përdorimin e funksioneve të kërkimit dhe u ofron përdoruesve me aftësi të kufizuara mundësinë për të lexuar duke përdorur lexues ekranit. Të gjitha imazhet në një skedar PDF duhet të kenë tekst alternativ të përshtatshëm që përshkruan përmbajtjen e imazhit. Nëse ngjyrat përdoren për të përcjellë informacionin, jepni mjete shtesë identifikimi, të tilla si etiketat tekstuale ose simbolet.

Nëse ka hiperlidhje në një skedar PDF, ato duhet të etiketohen dhe përshkruhen qartë. Është e rëndësishme që lidhjet të kenë emra të arsyeshëm në mënyrë që përdoruesit me aftësi të kufizuara të dinë se ku do t'i ridrejtojnë lidhjet.

Siguroni kontrast të mirë midis tekstit dhe sfondit për ta bërë tekstin të lehtë për t'u lexuar.

Përdorni strukturën e duhur të titullit dhe nëntitullit për të organizuar logjikisht përmbajtjen.

CAPTCHA

CAPTCHA (Testi Completely Automated Public Turing për të dalluar kompjuterët dhe njerëzit) është një mekanizëm sigurie i krijuar për të dalluar kompjuterët nga njerëzit në internet. Ky test kërkon që përdoruesit të kryejnë një detyrë specifike për të konfirmuar se ata janë individë të vërtetë dhe jo bote ose programe të automatizuara. Ideja themelore pas testit CAPTCHA është se njerëzit mund të zgjidhin detyra të caktuara më lehtë sesa kompjuterët.

Krijimi i një testi CAPTCHA në përputhje me standardet WCAG është i rëndësishëm për të siguruar aksesin dhe përvojën e përdoruesit për të gjithë përdoruesit, përfshirë ata me lloje të ndryshme të aftësive të kufizuara.

Ka disa opsione për t'u marrë parasysh kur programoni dhe zbatoni sisteme të aksesueshme CAPTCHA në faqet e internetit.

Opsioni i parë që duhet marrë në konsideratë është një mekanizëm alternativ verifikimi krahas testit CAPTCHA. Për shembull, përdoruesit mund të lejohen të regjistrohen ose të identifikohen me email ose një kod SMS në vend që të zgjidhin një test CAPTCHA.

Nëse zgjidhni testet tradicionale CAPTCHA (p.sh. imazhe me shkronja të shtrembëruara), jepni gjithashtu versione të aksesueshme. Kjo mund të përfshijë një version tekstual të tekstit me shkronja qartësisht të dukshme ose një opsion për të lexuar me zë të lartë tekstin nga imazhi.

Përfshini udhëzime të qarta dhe koncize me testin CAPTCHA në mënyrë që përdoruesit të kuptojnë se çfarë pritët prej tyre. Për shembull, nëse përdoruesit duhet të fusin karaktere të shfaqura në një font të shtrembëruar, sigurohuni që të specifikoni që ata duhet t'i fusin saktësisht siç tregohet.

Përveç modaliteteve vizuale, ofroni metoda alternative verifikimi si audio CAPTCHA, gjeste me ekran me prekje ose thjesht duke kontrolluar opsionin "Unë nuk jam robot".

SHTESIMET E AKSESUESHMËRISË

Shtesat e aksesueshmërisë (miniaplikacionet, shtojcat, mbivendosjet e aksesueshmërisë, etj.) janë zgjidhje softuerike të krijuara për të përmirësuar aksesueshmërinë e prezantimeve në web. Ata aplikojnë kodin burimor të palëve të treta (zakonisht JavaScript) për të përmirësuar kodin e faqes së përparme të një faqe interneti. Këto zgjidhje zakonisht përbëhen nga një grup skriptesh ose shtojcash që janë të ngulitura në një faqe interneti për të ofruar funksione shtesë ose për të modifikuar detaje të caktuara të prezantimit në web për ta bërë atë më të aksesueshëm. Vizitorët e faqes në internet shpesh kanë mundësinë të aktivizojnë vetë cilësimet specifike për ta bërë faqen më të aksesueshme. Ideja pas këtyre zgjidhjeve softuerike është të sigurojë një rregullim të shpejtë të aksesueshmërisë pa pasur nevojë të modifikojë kodin bazë të faqes në internet. Këto mjete premtajnë të rregullojnë ose përmirësojnë automatikisht aksesueshmërinë e sajtit, si p.sh. duke shtuar tekst alternativ për imazhet, korrigjimin e kontrastit të ngjyrave ose rregullimin e strukturës së faqes për lexueshmëri të përmirësuar. Megjithatë, këto zgjidhje mbeten një temë e diskutueshme në fushën e aksesueshmërisë. Shumë ekspertë e kundërshtojnë përdorimin e tyre, duke argumentuar se ata nuk ofrojnë zgjidhje të përhershme ose gjithëpërfshirëse të aksesueshmërisë. Këto mjete mund të jenë të kufizuara në aftësinë e tyre për të adresuar dhe zgjidhur në mënyrë adekuate çështje komplekse të aksesueshmërisë. Ndonjëherë, ato madje mund të përkeqësojnë aksesin ose të krijojnë probleme të reja.

Është e rëndësishme të theksohet se, ndërsa një mbivendosje e aksesueshmërisë mund të duket si një zgjidhje tërheqëse për përmirësimin e shpejtë të aksesueshmërisë, qasja më e mirë është integrimi i aksesueshmërisë së duhur drejtpërdrejt në hartimin dhe zhvillimin e faqes së internetit. Kjo përfshin planifikim të kujdesshëm, zbatimin e udhëzimeve dhe standardeve të aksesueshmërisë (të tilla si WCAG), testimin e përdoruesit dhe monitorimin dhe mirëmbajtjen e vazhdueshme të aksesueshmërisë me kalimin e kohës. Ka disa çështje të drejtpërdrejta të aksesueshmërisë që këto mjete mund t'i identifikojnë dhe adresojnë, por ka shumë çështje të tjera kritike që ato nuk mund t'i zgjidhin. E thënë thjesht, udhëzimet e WCAG janë shumë komplekse që këto mjete të ofrojnë modifikimet cilësore të nevojshme për t'i bërë faqet e internetit të aksesueshme.

Shfaqja më e zakonshme e ikonave që hapin cilësime shtesë të aksesueshmërisë në një faqe interneti.

TESTIMI I AKSESUESHMËRISË

Është e rëndësishme të theksohet se asnjë mjet ose metodë nuk mund të garantojë akses të plotë, sepse çdo përdorues ka nevoja dhe aftësi të ndryshme. Megjithatë, duke përdorur një kombinim të metodave të ndryshme për të testuar faqet e internetit, mund të siguroheni që faqja juaj e internetit të bëhet më e aksesueshme për një gamë më të gjerë përdoruesish me aftësi të kufizuara.

Mjete të automatizuara të testimit të aksesueshmërisë

Ka disa mjete të disponueshme për testimin e automatizuar të aksesueshmërisë. Këto mjete skanojnë faqen tuaj të internetit dhe ofrojnë një raport për të gjitha çështjet e aksesueshmërisë që duhet të adresohen. Ato përfshijnë:

- Shiriti i veglave të zhvilluesve të webit – shtesë për Firefox
- WAVE – shtesë për Firefox
- Analizuesi i kontrastit të ngjyrave (CCA)
- Harta e titujve – shtesë për Firefox dhe Chrome
- www.siteimprove.com
- www.accessibilitychecker.org
- www.webaccessibility.com

Testimi manual i aksesueshmërisë

Testimi manual i aksesueshmërisë përfshin rishikimin e faqeve, testimin e faqes suaj të internetit duke përdorur teknologji ndihmëse si lexuesit e ekranit, navigimin vetëm me tastierë, shkallëzimin e tekstit dhe zmadhimin. Kjo mund t'ju ndihmojë të identifikoni problemet e aksesueshmërisë që mund të humbasin mjetet e automatizuara. Një testim i tillë kryhet nga ekspertë të aksesueshmërisë.

Testimi i përdoruesit

Testimi i përdoruesit përfshin që individët me aftësi të kufizuara të testojnë faqen tuaj të internetit. Kjo mund t'ju ndihmojë të merrni reagime të drejtpërdrejta nga përdoruesit në lidhje me aksesueshmërinë e faqes suaj të internetit dhe të identifikoni çështjet që duhet të adresohen.

Është e rëndësishme që testimi i aksesueshmërisë të jetë i rregullt dhe i vazhdueshëm gjatë zhvillimit dhe mirëmbajtjes së faqes në internet. Një kombinim i rishikimit manual, përdorimit të mjeteve të vlerësimit dhe testimit të përdoruesit ndihmon në identifikimin e problemeve të aksesueshmërisë dhe zbatimin e korigjimeve të duhura për të përmirësuar aksesin e faqes në internet për të gjithë përdoruesit.

Nuk ka të bëjë vetëm që përdoruesit me aftësi të kufizuara të jenë në gjendje të hyjnë në faqen tuaj të internetit – ka të bëjë me atë që të gjithë mund të hyjnë në faqen tuaj të internetit.

TRENTON MOSS

Pronar i firmës konsulente Webcredible

LISTA KONTROLLUESE

Konsorciumi World Wide Web (W3C) zhvillon standarde dhe udhëzime për të ndihmuar të gjithë në krijimin e faqeve të internetit të bazuara në parimet e aksesueshmërisë, privatësisë dhe sigurisë.

Kjo listë kontrolli u krijua si një shtojcë e Udhëzimeve të Aksesueshmërisë së Përmbajtjes së Webit 1.0 të zhvilluar nga W3C. Lista e kontrollit është një listë e të gjitha pikave të kontrollit nga aksesueshmëria e përmbajtjes së internetit.

Lista mund të përdoret për të rishikuar aksesueshmërinë e një faqeje ose websajti. Për çdo pikë kontrolli, tregoni nëse kriteri plotësohet, nuk plotësohet ose nuk zbatohet.

[Prioriteti 1]

Një zhvillues i përmbajtjes në ueb duhet të plotësojë këtë pikë kontrolli. Përndryshe, një ose më shumë grupe do ta kenë të pamundur të aksesojnë informacionin në dokument. Përmeshja e kësaj pike kontrolli është një kërkesë bazë për disa grupe që të jenë në gjendje të përdorin dokumente në web.

[Prioriteti 2]

Një zhvillues i përmbajtjes në ueb duhet të përmbushë këtë pikë kontrolli. Përndryshe, një ose më shumë grupe do ta kenë të vështirë të aksesojnë informacionin në dokument. Përmeshja e kësaj pike kontrolli do të heqë pengesa të rëndësishme për aksesin në dokumentet e Webit.

[Prioriteti 3]

Një zhvillues i përmbajtjes në ueb mund të adresojë këtë pikë kontrolli. Përndryshe, një ose më shumë grupe do ta kenë disi të vështirë të aksesojnë informacionin në dokument. Përmeshja e kësaj pike kontrolli do të përmirësojë aksesin në dokumentet e Webit.

Disa pika kontrolli specifikojnë një nivel prioriteti që mund të ndryshojë në kushte të caktuara (të treguara).

Pikët e kontrollit me Prioritet 1

Në përgjithësi (Prioriteti 1)	Po	Jo	N/A
1.1 Siguroni një ekuivalent teksti për çdo element jo tekst (p.sh., nëpërmjet "alt", "longdesc" ose në përmbajtjen e elementit). Kjo përfshin: imazhet, paraqitjet grafike të tekstit (përfshirë simbolet), rajonet e hartës së imazheve, animacionet (p.sh., GIF-të e animuar), aplikacionet dhe objektet programatike, artin ascii, kornizat, skriptet, imazhet e përdorura si pika të listës, ndarësit, butonat grafikë, tingujt (luhet me ose pa ndërveprim të përdoruesit), skedarë audio të pavarur, pjesë audio të videos dhe video.			
2.1 Sigurohuni që të gjitha informacionet e transmetuara me ngjyra të jenë gjithashtu të disponueshme pa ngjyra, për shembull nga konteksti ose shënimi.			
4.1 Identifikoni qartë ndryshimet në gjuhën natyrore të tekstit të një dokumenti dhe çdo ekuivalenti të tekstit (p.sh. titrat).			
6.1 Organizoni dokumentet në mënyrë që ato të lexohen pa fletë stiles. Për shembull, kur një dokument HTML jepet pa fletë stiles të lidhura, duhet të jetë ende e mundur të lexohet dokumenti.			
6.2 Sigurohuni që ekuivalentët për përmbajtjen dinamike të përditësohen kur përmbajtja dinamike ndryshon			
7.1 Derisa agjentët e përdoruesit të lejojnë përdoruesit të kontrollojnë dridhjet, shmangni shkaktimin e dridhjes së ekranit			
14.1 Përdorni gjuhën më të qartë dhe më të thjeshtë të përshtatshme për përmbajtjen e një faqeje. Dhe nëse përdorni imazhe dhe harta imazhesh (Prioriteti 1).			
Dhe nëse përdorni imazhe dhe harta imazhesh (Prioriteti 1)	Po	Jo	N/A
1.2 Siguroni lidhje teksti të tepërta për çdo rajon aktiv të një harte imazhi nga ana e serverit.			
9.1 Siguroni harta imazhi nga ana e klientit në vend të hartave të imazheve nga ana e serverit, përveç rasteve kur rajonet nuk mund të përcaktohen me një formë gjeometrike të disponueshme			

Dhe nëse përdorni tabela (Prioriteti 1)

5.1 Për tabelat e të dhënave, identifikoni titujt e rreshtave dhe kolonave.

5.2 Për tabelat e të dhënave që kanë dy ose më shumë nivele logjike të titujve të rreshtave ose kolonave, përdorni shënimin për të lidhur qelizat e të dhënave dhe qelizat e kokës.

Dhe nëse përdorni korniza (Prioriteti 1)

12.1 Titulloni çdo kornizë për të lehtësuar identifikimin dhe navigimin e kornizës.

Dhe nëse përdorni aplikacione dhe skripta (Prioriteti 1)

6.3 Sigurohuni që faqet të jenë të përdorshme kur skriptet, aplikacionet ose objektet e tjera programatike janë çaktivizuar ose nuk mbështeten. Nëse kjo nuk është e mundur, jepni informacion ekuivalent në një faqe alternative të aksesueshme.

Dhe nëse përdorni multimedia (Prioriteti 1)

1.3 Derisa agjentët e përdoruesit të mund të lexojnë automatikisht me zë ekuivalentin e tekstit të një pjese vizive, jepni një përshkrim dëgjimor të informacionit të rëndësishëm të pjesës vizuale të një prezantimi multimedial.

1.4 Për çdo prezantim multimedial të bazuar në kohë (p.sh. një film ose animacion), sinkronizoni alternativat ekuivalente (p.sh. titrat ose përshkrimet dëgjimore të pjesës vizuale) me prezantimin.

11.4 Nëse, pas përpjekjeve më të mira, nuk mund të krijoni një faqe të aksesueshme, jepni një lidhje me një faqe alternative që përdor teknologjitë W3C, është e aksesueshme, ka informacion (ose funksionalitet) ekuivalent dhe përditësohet aq shpesh sa faqja e paarritshme (origjinale).

Po	Jo	N/A
Po	Jo	N/A
Po	Jo	N/A
Po	Jo	N/A

Pikët e kontrollit me Prioritet 2

Në përgjithësi (Prioriteti 2)	Po	Jo	N/A
2.2 Sigurohuni që kombinimet e ngjyrave të planit të parë dhe të sfondit të ofrojnë kontrast të mjaftueshëm kur shikohen nga dikush që ka mangësi ngjyrash ose kur shikohet në një ekran bardh e zi. [Prioriteti 2 për imazhet, Prioriteti 3 për tekstin].			
3.1 Kur ekziston një gjuhë e përshtatshme shënjimi, përdorni shënimin në vend të imazheve për të përcjellë informacionin.			
3.2 Krijoni dokumente që vërtetojnë gramatikat formale të publikuara.			
3.3 Përdorni fletë stilesh për të kontrolluar paraqitjen dhe prezantimin.			
3.4 Përdorni njësi relative dhe jo absolute në vlerat e attributeve të gjuhës së shënjitimit dhe vlerat e vetive të fletës së stilit.			
3.5 Përdorni elementet e kokës për të përcjellë strukturën e dokumentit dhe përdorni ato sipas specifikimeve			
3.6 Shënoni siç duhet listat dhe artikujt.			
3.7 Shënoni kuotat. Mos përdorni shënjimin e thonjzave për efektet e formatimit të tilla si dhëmbëzimi.			
6.5 Sigurohuni që përmbajtja dinamike të jetë e aksesueshme ose ofroni një prezantim ose faqe alternative.			
7.2 Derisa agjentët e përdoruesve t'i lejojnë përdoruesit të kontrollojnë pulsimin, shmangni shkaktimin e pulsimit të përmbajtjes (d.m.th., ndryshoni prezantimin me një ritëm të rregullt, siç është ndezja dhe fikja).			

Dhe nëse përdorni korniza (Prioriteti 2)

12.2 Përshkruani qëllimin e kornizave dhe se si kornizat lidhen me njëri-tjetrin nëse nuk është i dukshëm vetëm nga titujt e kornizave.

Dhe nëse përdorni formularë (Prioriteti 2)

10.2 Derisa agjentët e përdoruesve të mbështesin lidhjet e qarta midis etiketave dhe kontrolleve të formularit, për të gjitha kontrollet e formularit me etiketa të lidhura në mënyrë implicite, sigurohuni që etiketa të jetë pozicionuar siç duhet.

12.4 Etiketat shoqërojnë në mënyrë eksplicite me kontrollet e tyre.

Dhe nëse përdorni aplikacione dhe skripta (Prioriteti 2)

6.4 Për skriptet dhe aplikacionet, sigurohuni që mbajtësit e ngjarjeve të jenë të pavarur nga pajisja hyrëse.

7.3 Derisa agjentët e përdoruesit të lejojnë përdoruesit të ngrijnë përmbajtjen në lëvizje, shmangni lëvizjet në faqe.

8.1 Bëjini elementet programatike të tilla si skriptet dhe aplikacionet të aksesueshme ose të pajtueshme drejtpërdrejt me teknologjitë ndihmëse [Prioriteti 1 nëse funksionaliteti është i rëndësishëm dhe nuk paraqitet diku tjetër, përndryshe Prioriteti 2.]

9.2 Sigurohuni që çdo element që ka ndërfaqen e tij mund të përdoret në një mënyrë të pavarur nga pajisja.

9.3 Për skriptet, specifikoni mbajtësit logjik të ngjarjeve në vend të mbajtësve të ngjarjeve të varura nga pajisja.

Po	Jo	N/A
Po	Jo	N/A
Po	Jo	N/A

Pikët e kontrollit me Prioritet 3

Në përgjithësi (Prioriteti 3)	Po	Jo	N/A
4.2 Specifikoni zgjerimin e çdo shkurtimi ose akronimi në një dokument ku shfaqet për herë të parë.			
4.3 Identifikoni gjuhën kryesore natyrore të një dokumenti.			
9.4 Krijoni një renditje logjike të skedave përmes lidhjeve, kontrolleve të formularit dhe objekteve.			
9.5 Siguroni shkurtore të tastierës për lidhjet e rëndësishme (duke përfshirë ato në hartat e imazheve në anën e klientit), kontrollet e formularit dhe grupet e kontrolleve të formularit.			
10.5 Derisa agjentët e përdoruesve (përfshirë teknologjitë ndihmëse) të përshkruajnë lidhjet ngjitur në mënyrë të dallueshme, përfshini karaktere të printueshme pa lidhje (të rrethuar me hapësira) midis lidhjeve ngjitur.			
11.3 Jepni informacion në mënyrë që përdoruesit të mund të marrin dokumente sipas preferencave të tyre (p.sh., gjuha, lloji i përmbajtjes, etj.)			
13.5 Siguroni shirita navigimi për të theksuar dhe për t'i dhënë akses mekanizmit të navigimit.			
13.6 Lidhjet e lidhura me grupin, identifikoni grupin (për agjentët e përdoruesve) dhe, derisa agjentët e përdoruesve ta bëjnë këtë, ofroni një mënyrë për të anashkaluar grupin.			
13.7 Nëse ofrohen funksionet e kërkimit, aktivizoni lloje të ndryshme kërkimesh për nivele dhe preferenca të ndryshme aftësish.			
13.8 Vendosni informacionin dallues në fillim të titujve, paragrafëve, listave, etj.			
13.9 Jepni informacion rreth koleksioneve të dokumenteve (d.m.th., dokumente që përmbajnë shumë faqe.).			
13.10 Siguroni një mjet për të kapërcyer artin ASCII me shumë rreshta.			

14.2 Plotësoni tekstin me paraqitje grafike ose dëgjimore ku do të lehtësojnë të kuptuarit e faqes.

14.3 Krijoni një stil prezantimi që është i qëndrueshëm në të gjithë faqet.

Dhe nëse përdorni imazhe dhe harta imazhesh (Prioriteti 3)

1.5 Derisa agjentët e përdoruesit të japin ekuivalentët e tekstit për lidhjet e hartës së imazhit nga ana e klientit, jepni lidhje teksti të tepërta për çdo rajon aktiv të një harte imazhi nga ana e klientit.

Dhe nëse përdorni tabela (Prioriteti 3)

5.5 Jepni përmbledhje për tabelat.

10.3 Derisa agjentët e përdoruesit (duke përfshirë teknologjitë ndihmëse) të përshkruajnë tekstin krah për krah në mënyrë korrekte, jepni një alternativë teksti linear (në faqen aktuale ose ndonjë tjetër) për të gjitha tabelat që shtrojnë tekstin paralelisht, kolona të mbështjella me fjalë.

Dhe nëse përdorni formularë (Prioriteti 3)

10.4 Derisa agjentët e përdoruesit të trajtojnë saktë kontrollet boshe, përfshini karakteret e paracaktuara, që mbajnë vendin në kutitë e redaktimit dhe zonat e tekstit.

Po	Jo	N/A
Po	Jo	N/A
Po	Jo	N/A

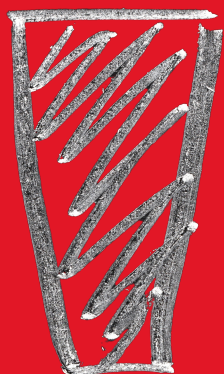
SHËNIMET TUAJA

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page below the header.

Për të përmirësuar punën, ju lutemi vlerësoni tekstin.
Këtë mund ta bëni duke skanuar kodin QR ose nëpërmjet lidhjes

<https://forms.gle/qNbXxNhhXtiRCxh9>

Faleminderit!

Udhëzimet për krijimin e prezantimeve të aksesueshme në web u zhvilluan si pjesë e projektit ACTIVE (Accessible Communication Toward Inclusion of Vulnerable and Excluded Persons në Ballkanin Perëndimor), zbatuar nga Caritas Kosova, me qëllim të rritjes së ndërgjegjësimit të publikut dhe adresimit të çështjes së aksesueshmërisë së pamjaftueshme. Ato gjithashtu synojnë të paraqesin zgjidhje të mundshme dhe të ofrojnë udhëzime bazë për përmirësimin e aksesueshmërisë.

Nëse keni pyetje ose keni nevojë për ndihmë shtesë në organizimin e ngjarjeve të aksesueshme dhe krijimin e materialeve në gjuhë të qartë dhe të thjeshtë, Caritas Kosova është në dispozicionin tuaj.

E drejta e autorit i përket Caritas Kosova. Riprodhimi dhe shpërndarja pa pëlqimin me shkrim janë të ndaluara.

Caritas Kosova

www.caritaskosova.org / 383 (0) 290 328 110/ info@caritaskosova.org

Adresa: Rr. Shën Nënë Tereza Nr. 3/Kisha Katolike

70000 Ferizaj, Kosovë

**CARITAS
KOSOVA**